

יומא פרק ח משנה ט

על אילו עבירות יום הכיפורים מכפר?

האומר:

אֶחָטָא וְאֶשׁוּב, אֶחָטָא וְאֶשׁוּב,
אֵין מְסַפֵּיקין בִּידוֹ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה.

אֶחָטָא וְיוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר,
אֵין יוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר.

עֲבֻרוֹת שְׁבִין אָדָם לְמָקוֹם -
יוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר.

עֲבֻרוֹת שְׁבִין אָדָם לְחֵבְרוֹ -
אֵין יוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר עַד שִׁירְצָה אֶת חֵבְרוֹ.

את זו דרש רבי אלעזר בן עזריה:

"מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו" (ויקרא טז, ל) -

עבירות שבין אדם למקום - יום הכיפורים מכפר,

עבירות שבין אדם לחברו - אין יום הכיפורים מכפר עד שירצה את חברו.

אמר רבי עקיבא:

אשריכם ישראל. לפני מי אתם מטהרין ומי מטהר אתכם?
אביכם שבשמים.

שנאמר: "וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם" (יחזקאל
לו, כה). ואומר: "מקוה ישראל ה'" (ירמיה יז, ג).

מה מקוה מטהר את הטמאים, אף הקדוש ברוך הוא מטהר
את ישראל.

אָחטאַ וואָשוב - אחטא ואחר כך אחזור בתשובה.
 אין מספיקין בידו - לא מאפשרים לו.
 עד שירצה - עד שיפייס.
 את זו דרש רבי אלעזר בן עזריה - את הדברים שנאמרו קודם לכן למד רבי אלעזר
 בן עזריה מפוסוק.
 אשריכם ישראל - טוב לכם.
 מה - כמו ש...

מטרות

**מילים ומושגים שנכיר
 לאחר לימוד המשנה:**
 חטא, עברה, תשובה,
 כפרה, מדרש.

לאחר לימוד המשנה נדע לענות על השאלות הבאות:

- מדוע לא מאפשרים למי שאומר 'אחטא ואשוב אחטא ואשוב' לעשות תשובה על חטאיו?
- על אילו עבירות יום הכיפורים מכפר ועל אילו עבירות אין יום הכיפורים מכפר?

מושגי תוכן

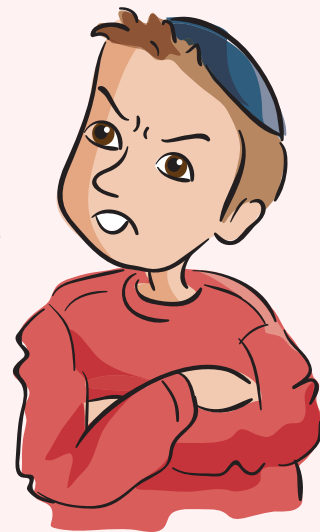
חטא, עברה - עשיית מעשה אסור לפי התורה.
תשובה - חרטה על החטא וקבלת החלטה שלא לעשות אותו שוב.
כפירה - אדם ששב בתשובה - ה' מְכַפֵּר עַל חַטָּאוֹ - כלומר סולח לו.

הבנה ופרשנות

משימה 1

אני לא סולח לך! זה הפעם
השלישית בתוך שבועיים שהוא לוקח לי את
הכדור מהמקום.
בפעמים הקודמות הוא ביקש סליחה על
שלקח בלי רשות, אבל הפעם שמעתי אותו
אומר לחסה שהוא לוקח בלי רשות אפילו
שהוא יודע שאני לא חרשה, כי מחילא אני
פראייר ותמיד סולח...
אז לא! הפעם אני לא סולח!!!

כתבו במחברותיכם: מה בהתנהגותו של דוד מכעיס את חגי עד כדי כך שאינו רוצה לסלוח לדוד אפילו אם יבקש סליחה?

משימה 2

האומר:

אָחַטָא וְאָשׁוּב, אָחַטָא וְאָשׁוּב,

אין מספיקין בידו לעשות תשובה.

א. כתבו במחברת את הפירוש הנכון למילה **וְאָשׁוּב**:

1. **אשוב** הביתה בשלום ולא יקרה לי שום דבר.

2. **אשוב** בתשובה על החטא שאעשה.

3. **אשוב** על ביצוע החטא פעמים רבות.

ב. השלימו במחברת את ההסבר לְדַבְרֵי הַמְשֵׁנָה (הַעֲזָרוּ בַתְּרַמְיָלוֹן):

אדם שעוד לפני ה_____ סמך על כך ש_____ וה' יסלח לו - הדבר מראה שאינו מתחרט _____, ולכן לא מאפשרים לו לעשות תשובה.

תרמילון: **להחליט** **להתחרט** **חטא** **מכפר** **באמת** **יחזור בתשובה**

א. מהי **תוצאת התנהגותו** של האומר 'אחטא ואשוב אחטא ואשוב'? כתבו בלשון המשנה.

משימה 3

(האומר) אָחַטָא וְיּוֹם הַכְּפוּרִים מְכַפֵּר,

אין יום הכּפּוּרִים מְכַפֵּר.

א. כתבו במחברת:

המקרה:

הדין:

ב. **שאלת אתגר**:

במה דומה התנהגותו של האומר 'אחטא ואשוב אחטא ואשוב' להתנהגותו של האומר 'אחטא ויום הכיפורים מכפר'?

עֲבֹרוֹת שְׁבִין אָדָם לַמָּקוֹם - עֲבֹרוֹת שְׁבִין הָאָדָם לֵה', לַמִּשְׁלָּ: אֲכִילָה בְיוֹם כִּיפּוֹר, אֲכִילַת מֵאֵכֶל לֹא כֶשֶׁר וְכַדּוּמָה.

עֲבֹרוֹת שְׁבִין אָדָם לַחֲבֵרוֹ - עֲבֹרוֹת בְּנוֹשָׂאִים שֶׁקְּשׁוּרִים לְזוּלַת. לַמִּשְׁלָּ: לְשׁוֹן הָרֵעַ, הַלְּבַנַּת פָּנִים וְכַדּוּמָה.

משימה 4

א. עֲזְרוּ לַחֲגִי וְעַל לַמִּיּוֹן אֶת הַמַּצּוֹת בֵּין הַשָּׁקִים הַשּׁוֹנִים:

שְׁמִירַת שַׁבַּת • תְּפִילָה • הַשְּׁבֵט אֲבִדָּה • בְּרַכַּת הַמַּזּוֹן • צְדָקָה • אִיסוּר לְשׁוֹן הָרֵעַ • אִיסוּר אֲכִילַת בֶּשֶׂר בַּחֲלֵב • אִיסוּר גְּבֵהָ • מַצּוֹת צִיצִית • שְׁמִיעַת קוֹל שׁוֹפָר.

משימה 5

עברות שבין אדם למקום -

יום הכּפּוּרִים מִכּפֵּר.

עברות שבין אדם לחברו -

אין יום הכּפּוּרִים מִכּפֵּר עַד שְׂיַרְצֶה אֶת חֲבֵרוֹ.

א. כתבו במחברת את ההסבר הנכון למילים - **עַד שְׂיַרְצֶה אֶת חֲבֵרוֹ**:

1. עד שחברו ירצה להיות חבר שלו.

2. עד שחברו יתפייס, כך שלא יכעס עליו יותר.

3. עד שחברו ירצה להרביץ לו מרוב שִׂכּוּנוּעִים.

ב. כתבו במילים שלכם - מה צריך אדם שפגע בחבר לעשות כדי שחטאו יתכפר ביום הכיפורים?

מתורה שבכתב לתורה שבעל פה

מְדַרְשׁ

כשתנא לומד הלכה או רעיון מפסוק, הדבר נקרא **מְדַרְשׁ** או **דְרָשָׁה**.

משימה 6

במשנה שלנו יש **שתי דרשות**. הדרשה הראשונה היא דרשתו של רבי אלעזר בן עזריה, והדרשה השנייה היא דרשתו של רבי עקיבא. נעיין תחילה בדרשת רבי אלעזר בן עזריה:

את זו דרש רבי אלעזר בן עזריה:

"מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו" (ויקרא טז, ל) -

עברות שבין אדם למקום - יום הכפורים מכפר,

עברות שבין אדם לחברו - אין יום הכפורים מכפר עד שירצה את חברו.

מאילו מילים למד רבי אלעזר בן עזריה שיום הכיפורים מכפר רק על עברות שבין אדם למקום?

משימה 7

כעת נלמד את דרשתו של ר' עקיבא:

אמר רבי עקיבא:

אשריכם (טוב לכם) ישראל.

לפני מי אתם מטהרין ומי מטהר אתכם?

אביכם שבשמים.

שנאמר: "וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם" (יחזקאל לו, כה).

ואומר: "מקנה ישראל ה'" (ירמיה יז, יג).

מה מקנה מטהר את הטמאים, אף הקדוש ברוך הוא מטהר את ישראל.

א. הצתיקו למחברת את הפסוקים שאותם דרש רבי עקיבא.

ב. מי מטהר את בני ישראל מהחטאים לפי המדרש?

ג. **שאלת אתגר:** הדרשה של רבי עקיבא נפתחה במילים: אשריכם ישראל, שפירושן: טוב לכם.

מה טוב בזה שה' מטהר את בני ישראל מהחטאים?

תורת חיים

כמה ימים אחרי שחצי כעס מאוּד על דוד ראיתי את שניהם מסתקים יחד בכיתה. התברר שלמחרת המריבה דוד בא אל חצי בהפסקה, סיפר שחשב על מה שעשה והבין כמה חמורה הייתה התנהגותו. הוא הבטיח שהפעם הוא מתחרט באמת על שלקח את הכדור בלי רשות, והתחייב שלא יישע בכדור ללא רשות. כשחצי ראה שהפעם דוד מתחרט באמת ולא יחזור על התנהגותו - סלח לדוד בלב שלם ובשמחה.

חשוב לי לזכור

פְּתבו במחברותיכם על פי מה שלמדתם:

1. האומר 'אחטא ואשוב ואחטא ואשוב' אין מספיקין בידו לעשות תשובה מפני ש:
2. על אֵילו עֲבֹרות יום הכיפורים מכפר ועל אֵילו עֲבֹרות אינו מכפר